

РЕЦЕНЗИЯ

върху материалите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност Доцент, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, ПН 6.1. Растениевъдство, научна специалност „Зеленчукопроизводство“, по дисциплината „Зеленчукопроизводство“, обявен от Лесотехнически университет в ДВ бр. 32 от 3 април 2020 г. код на процедурата AsP – 0320 - 38.

Кандидати за участие в конкурса са:

1. гл. ас. д-р Милена Христова Йорданова

Рецензент: Проф. д-р Николай Димитров Панайотов, Аграрен университет - Пловдив, катедра „Градинарство“, професор по област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, ПН 6.1. Растениевъдство, научна специалност „Зеленчукопроизводство“

1. Кратки биографични данни за кандидата

Гл. ас. д-р Милена Христова Йорданова е родена на 11.09.1967 г. През периода 1975-1985 получава средно образование от ЕСПУ „Христо Ботев“ в гр. Кубрат. Завършила е специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет-Пловдив през 1992 г. През 1998 г. получава ОКС магистър по журналистика от СУ „Климент Охридски“. От 1999 г. е асистент в Лесотехнически университет и последователно през 2003 г., става старши асистент, а през 2007 г. и до настоящия момент е главен асистент. През периода 2003-2009 г. разработва докторска дисертация и получава ОНС „доктор“ по Зеленчукопроизводство. Основната ѝ професионална дейност е свързана с извеждане на лекции, упражнения и семинарни занятия, ръководи студенти при разработване на курсови и дипломни работи, както и публикуване на учебни материали – учебници, ръководства и наръчници. Извежда занятия в 6 дисциплини в областта на зеленчукопроизводството. Същевременно участва активно в разработване на научни проекти и провеждане на научноизследователска дейност по тяхното изпълнение. През периода септември 2005 г. до февруари 2020 г. е участвала в 16 курса, като повечето от тях са пряко свързани с конкретната ѝ работа и допринасят за нейното професионално израстване. Владее английски език на ниво B2 и C1. Посочва, че има над 50 научни и

научно-популярни статии, и участие в над 10 научни и научно-образователни проекти. Член е на Общото събрание на ЛТУ и на факултет Агрономически, както и на факултетния съвет. Членува в две международни научни организации - ISHS и ISLE. Има добра компютърна грамотност.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискуемите съгласно Правилника за РАС в ЛТУ

От представените документи е видно че, гл. ас. д-р М. Йорданова покрива изискуемите в Правилника за РАС в ЛТУ критерии. Представен е дисертационен труд и статии към него, отговарящи на 30 точки. Критерии В е покрит посредством монография – 100 точки. От изискуемите по критерии Г 200 точки участничката в конкурса, представя статии и публикации за 232.42 точки, формирани от 11 статии в реферирани и индексирани в световно известни бази данни и 23 в нереферирани издания. Цитираните нейни публикации формират 200 точки, при изискуеми 50. Независимо, че за доцент не се предвижда необходимост от покриване на критерии Е гл. ас. д-р Йорданова е посочили материали с общ сбор от точки 204.7, което е допълнително преимущество. Общо точките от всички нейни активности достига 787.12.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Гл. ас. д-р Милена Йорданова е извеждала лекции и упражнения по голям брой дисциплини - 7, всички в област Зеленчукопроизводство, по която е обявен и конкурсът. Има аудиторна и извънаудиторна заетост за всяка от последните 5 години над 500 часа. Същевременно е разработила учебни програми по седем учебни дисциплини от учебните планове на специалност Агрономство и Растителна защита, както и модул за дистанционно обучение по Гъбарство. Учебно-преподавателската ѝ дейност се допълва и от научното ръководство на 13 успешно защитили дипломанти. По проект „Студентски практики“ е била наставник на шест студенти. Освен посоченото по-горе е участвала и като съавтор в учебник Напояване на зеленчуковите култури и в две учебни пособия: Наръчник на предприемача в биологичното земеделие, в частта Зеленчукови култури в биологичното земеделие и в Оползотворяване на биоразградими материали чрез компостиране.

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата

В конкурса за академичната длъжност „доцент“, гл. ас. д-р Йорданова участва с 38 научни труда. От тях 34 са статии и доклади, като 11 са в издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни с научна информация и 23 в нереферирани издания. Представила е монография на тема „Компостиране на зеленчукови отпадъци“. Във връзка със заемане на тази академична длъжност е важно да се подчертае, че, кандидатката е участвала в написването и на учебна литература – един учебник и две учебни пособия.

Научната й дейност е свързана с изследвания на различни аспекти от технологичен характер при голям брой зеленчукови култури: броколи, главесто зеле, салатно цвекло, тиквички, пипер, праз, салата и др. Основната насока на проучване обхваща многостранни изследвания за компостирането и за влиянието на компоста върху развитието на зеленчуковите култури. В тази насока са извършени и редица експерименти с микробиологичен и физиологичен характер, както и във връзка с влиянието на компоста върху проявата на различни почвени патогени и върху заплевеляването. С това се допълва значително научната информация върху един сравнително слабо изследван проблем. Необходимо е да се отбележи, че и учебните пособия са в тази насока. Като се има предвид, че научната литература в тази област е доста ограничена, това допълнително засилва значението на извършената научна дейност. Проведени са проучвания и върху влиянието на различни органични материали за мулчиране, прилагани при отглеждане на зеленчукови култури. Друг аспект на изследователската работа е насочен към биологичното зеленчукопроизводство, също все още слабо проучвана и нова област. Провеждани са изследвания и в насока на градско градинарство.

4.1. Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

Гл. ас. д-р Йорданова е участвал в 11 национални проекти, 10 научни и 1 образователен. Повечето са финансирани от НИЦ на ЛТУ, а един и от Национален фонд „Научни изследвания“ и един от GEF (Global environmental facility). Има участие и в международен научен проект към INPI (Международен институт по хранене на растенията). Трябва да се подчертае, че това са значителни научни проекти, което е спомогнало да бъде развита много активна научноизследователска и съответно и публикационна дейност.

4.2. Характеристика на публикуваните научни резултати

От публикуваните материали е видно, че е извършена значителна по обем научноизследователска работа с много добра и висока научна стойност. Повечето от представените публикации са резултат от предварително изведени експерименти. Една част от тях имат обзореи характер. В по-голямата част от публикациите, получените резултати от тези опити са представени таблично или под формата на фигури и са интерпретирани правилно със съответна научна терминология и стил. Статиите завършват със заключения или изводи, които отговарят на получените резултати и на тяхното обсъждане и очертават установените тенденции, като същевременно се отправят и съответни препоръки. При някои публикации са приложени подходящи методи на статистическа обработка в зависимост от характера им. Основната част от публикациите са свързани с голям набор от изследвания на различни компости и то в няколко много важни в тази сфера аспекти, като се очертават и подходящи възможности за тяхното приложение при отглеждане на зеленчукови култури. При оформянето на статиите са спазени изискванията за такъв вид научен труд. Представената монография, също е свързана с компостирането и е разработена много добре, като освен обзорна има и експериментална част. Обобщено може да се изтъкне, че поставените в публикациите проблеми са значими за съвременното зеленчукопроизводство и самите те са написани в строго научен стил и графично добре подготвени.

4.3. Отражение на научната дейност на кандидата в литературата (цитируемост)

В представените материали гл. ас. д-р Йорданова посочва, че шест нейни статии са цитирани в други научни издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни или монографии. Една от статиите е цитирана шест пъти, а друга три пъти от различни автори. Всички цитирания са от чуждестранни изследователи в престижни списания или в сборници от международни конференции. Това показва, че научната дейност на кандидатката е разпознаваема в световната научна общественост. От друга страна е свидетелство за това, че проучваните от нея проблеми имат своето значение не само за нашата страна, но и в световен мащаб. В този смисъл научната й продукция има своето влияние и отражение в специализираната литература.

4.4. Приноси в трудовете на кандидата (научни, научно-приложни, приложни)

Приемам изцяло подготвената справка за приносите на д-р Йорданова. Разделени са в три групи: научни (7 броя), научно-приложни (12 броя) и приложни (9 броя) приноси. Ще си позволя да изтъкна по-значимите от тях в отделните групи:

Научни приноси:

1. Формулирана е хипотеза за възможността за аеробно компостиране на зеленчукови отпадъци в градска среда.
2. Установено е, че факторите с най-силно влияние при компостиране са съотношението в изходните материали на C/N, както и достигането до оптимални температури в термофилната фаза.

Научно-приложни приноси:

1. Установено е увеличаване на почвеното плодородие в резултат на повишаване на микробиологичната активност при прилагане на мулчиране.
2. Изследвани са възможности за компостиране в малки семейни ферми, като са проучени и различни биоиндикатори за установяване на фазите на развитие на компоста.

Приложни приноси:

1. Препоръчва се компост от осланени растителни остатъци, който е с алкална реакция да се използва за подобряване на почвата, а не като органичен тор.
2. Изтъква се, че компостът от зеленчукови отпадъци от градска среда е подходящ да се използва в разсадопроизводството.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Изведените експерименти и публикувани статии са с личното активно участие на гл. ас. д-р Йорданова. Потвърждение на това е фактът, че в 15 публикации от общо 38 е първи автор. Представената от нея монография е също самостоятелен научен труд, лично разработен от авторката. В статиите проличава характерният стил на кандидатката, което още веднъж свидетелства за нейното лично участие или самостоятелно извеждане на опитите и публикуване на резултатите.

6. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени забележки по отношение на представените, за участие в конкурса, материали. Мога да спомена, че според мен по-подходящо би било приноси 6 и 7 от раздел Научни приноси да се насочат в научно-приложни, а принос 3 от тази група да се представи в Научни приноси.

Бих препоръчал на гл. ас. д-р Йорданова при обсъждане на получените резултати и формулиране на изводите да акцентира по-твърдо върху биологичните аспекти и промени на изпитваните зеленчукови култури. Също така при възможност да прилага по-целенасочено статистическите методи за подчертаване на получените тенденции, както и да публикува повече статии в реномирани научни издания. Удачно е да засили и участието си в извеждане на занятия по магистърски програми.

Всичко това не намалява в никакъв случай високите достойнства на нейната преподавателска и научна дейност, а е насочено с най-добри намерения да ѝ послужи в бъдещата работа.

7. Лични впечатления

Познавам гл. ас. д-р Милена Йорданова още, като студентка. Повечето ми впечатления, обаче са от работата ѝ като преподавател и учен в Лесотехническия университет. Мога да подчертая, че тя е разпознаваема и известна в научната общност с ясно изразен профил и насоки на изследователска дейност. Впечатленията ми за нея са, като много активен и добре изграден изследовател, умеещ да поставя и разрешава съвременни проблеми на зеленчукопроизводството.

8. Заключение

Въз основа на направения анализ на преподавателската, научната и научно-приложната дейност на кандидата считам, че **гл. ас. д-р Милена Христова Йорданова** отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника Лесотехническия университет за неговото приложение.

Предоставените материали говорят за извършена разностранна научна работа, която се характеризира със задълбоченост и прецизност и я представят като изграден изследовател.

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната ѝ дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, за присъждане на научното звание „доцент” на **гл. ас. д-р Милена Христова Йорданова** по научната специалност **Зеленчукопроизводство**.

Въз основа на това, предлагам кандидатът **гл. ас. д-р Милена Христова Йорданова** да заеме академичната длъжност „доцент” по дисциплината „Зеленчукопроизводство” от ПН 6.1. Растениевъдство.

Подпис на рецензента:

Рецензията е предадена на: 20.07.2020 г.

